

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy kierowców

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu w dniu 21 października 2008 r. zapoznała się z informacjami dotyczącymi stanu bezpieczeństwa i higieny pracy kierowców transportu drogowego w różnych dziedzinach gospodarki, przygotowanymi przez Ministerstwo Infrastruktury, Państwową Inspekcję Pracy, Główny Inspektorat Ruchu Drogowego, Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, Instytut Transportu Samochodowego oraz Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy.

Rada pozytywnie ocenia dotychczasowe działania mające na celu poprawę warunków pracy oraz zmniejszanie liczby wypadków drogowych, w których poszkodowani są kierowcy zawodowi. Rada zwraca jednak uwagę, że kierowcy pojazdów nadal stanowią grupę zawodową, w której występuje najwięcej wypadków ze skutkiem śmiertelnym (16,7% ogółu poszkodowanych w 2007 r.) i drugą pod względem liczby poszkodowanych w wypadkach (8,6% ogółu poszkodowanych w 2007 r.).

Przeprowadzone kontrole wskazują, że podstawowym problemem wpływającym na wypadkowość w transporcie drogowym jest nieprzestrzeganie przez pracodawców przepisów o czasie pracy kierowców. Najwięcej naruszeń dotyczy tu nierzetelnego prowadzenia ewidencji czasu pracy, nieokreślenia przez pracodawców właściwej organizacji czasu pracy, w tym niezapewnianie minimalnego odpoczynku dobowego i przekraczanie dopuszczalnej liczby godzin nadliczbowych. Do tych naruszeń najczęściej (52% przedsiębiorstw skontrolowanych przez PIP) dochodzi w podmiotach zatrudniających do 9 pracowników. Głównym powodem nieprzestrzegania przepisów o czasie pracy kierowców jest zbyt mała w stosunku do potrzeb transportu liczba kierowców, obawa ze strony kierowców przed utratą godziwego zarobku, niewłaściwe użytkowanie urządzeń rejestrujących czas pracy oraz nieprzestrzeganie przepisów prawa pracy wśród pracodawców.

Stwierdzone nieprawidłowości mają bezpośredni wpływ na zagrożenia zdrowia i życia kierowców. Istotną przyczyną wypadków drogowych powstałych z winy kierujących pojazdami jest zmęczenie i zaśnięcie za kierownicą. Największy udział procentowy dotyczy kierowców, którzy do chwili wypadku przepracowali ponad 8 godzin lub podjęli pracę po okresie snu krótszym niż 6 godz.

Analiza przyczyn wypadków przy pracy, w których poszkodowanymi byli kierowcy transportu drogowego wskazuje, iż znaczny ich procent (bo ponad 50% zatrudnionych w prywatnym sektorze) stanowili kierowcy samochodów ciężarowych legitymujący się stażem pracy jako kierowcy krótszym niż dwa lata.

W związku z powyższym Rada Ochrony Pracy uważa za niezbędne podjęcie intensywnych działań w celu poprawy istniejącej sytuacji, przede wszystkim zaś:

- wprowadzenie mechanizmów zobowiązujących pracodawców do bezwzględnego przestrzegania przepisów o czasie pracy kierowców
- wzmocnienie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów o czasie pracy kierowców
- poprawę infrastruktury dróg w zakresie jakości nawierzchni i właściwego oznakowania
- wprowadzenie do zakresu homologacji pojazdów samochodowych obowiązków zapewnienia zgodnych ze standardami bezpieczeństwa i ochrony zdrowia parametrów środowiska i stanowiska pracy.
- poprawę warunków pracy kierowców zgodnie ze standardami Unii Europejskiej, w tym zapewnienie podczas przerw na odpoczynek (m.in. stworzenie sieci bezpiecznych parkingów wyposażonych w sanitariaty i kabiny do mycia, dostępnej bazy noclegowej o dobrym standardzie oraz warunków do spożywania posiłków)
- organizowanie dla kierowców, zwłaszcza o krótkim stażu pracy, okresowych szkoleń z zakresu:
  - profilaktyki zagrożeń zdrowotnych w pracy kierowców,
  - psychologicznych aspektów bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- organizowanie - dla przedsiębiorców zatrudniających kierowców - szkoleń z zakresu obowiązujących przepisów o czasie i warunkach pracy

- doskonalenie umiejętności zawodowych dla kierowców, którzy uzyskują kwalifikacje kierowcy samochodu ciężarowego
- przyspieszenie prac związanych z projektem ustawy z dnia 4 sierpnia 2008 r. o kierujących pojazdami.
- analizowanie przyczyn wypadków w transporcie drogowym w celu ustalenia skuteczności podjętych działań zmierzających do ograniczenia liczby wypadków, zwłaszcza ze skutkiem śmiertelnym i ciężkim urazem ciała.

W celu usystematyzowania powyższych działań celowe jest opracowanie przez ministra infrastruktury programu poprawy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego i poprawy warunków pracy kierowców. Wskazane jest odpowiednie wykorzystanie w jego realizacji funduszy strukturalnych.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Ochrony Pracy

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka

Warszawa, dnia 4 listopada 2008 r.